

ÔN TẬP PHẦN LÀM VĂN

A - MỤC TIÊU BÀI HỌC

Giúp HS :

– Nắm được những nội dung cơ bản của chương trình Làm văn lớp 10, qua đó thấy được sự kế thừa và phát triển của các nội dung so với chương trình Tập làm văn đã học ở THCS.

– Chuẩn bị tốt cho bài kiểm tra tổng hợp cuối năm và việc học tiếp ở các lớp 11, 12.

B - NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

I - NỘI DUNG

1. Một trong những hạn chế của chương trình Làm văn CCGD là nội dung chồng chéo lên nhau, thiếu sự kế thừa và phát triển giữa các cấp học. Chương trình Tập làm văn THCS (CCGD, chỉnh lí 1995) và chương trình Làm văn THPT (CCGD, 1989) chỉ gắn với nhau bằng một số kiểu bài nghị luận. Điều đó được thể hiện qua bảng liệt kê sau :

TT	Kiểu bài	Lớp 4	Lớp 5	Lớp 6	Lớp 7	Lớp 8	Lớp 9	Lớp 10	Lớp 11	Lớp 12
1	Kể chuyện	✓	✓		✓					
2	Trần thuật			✓						
3	Miêu tả	✓	✓	✓						
4	Tường thuật		✓		✓					
5	Biểu cảm			✓	✓					
6	Nghị luận					✓	✓	✓	✓	✓
7	Viết thư		✓	✓						
8	Hành chính		✓		✓	✓	✓			

Chương trình Tập làm văn THCS và Làm văn THPT mới được thiết kế theo nguyên tắc kế thừa và phát triển, tạo sự gắn bó chặt chẽ hơn giữa các cấp học.

Chương trình Làm văn ở lớp 10 ôn lại các phương thức biểu đạt và kiểu văn bản ở THCS, nhưng lại chủ yếu tập trung ở ba kiểu văn bản : tự sự, thuyết minh và nghị luận. Tuy nhiên, khi ôn tập, cần phải mở rộng, nâng cao kiến thức và kĩ năng so với THCS bằng cách kết hợp các phương thức biểu đạt, lập ý và diễn đạt, mở rộng phạm vi đề tài của các bài làm văn. Bởi vậy, GV cần xem lại và nắm chắc chương trình, SGK Ngữ văn THCS, đối chiếu với các bài học cùng kiểu loại văn bản đó ở lớp 10. Sau đây là bản liệt kê đối chiếu các kiểu văn bản học ở THCS và THPT trong chương trình và SGK *Ngữ văn* mới :

TT	Kiểu bài	Lớp 6	Lớp 7	Lớp 8	Lớp 9	Lớp 10	Lớp 11	Lớp 12
1	Tự sự	✓		✓	✓	✓		
2	Miêu tả	✓		✓	✓			
3	Biểu cảm		✓	✓	✓			
4	Thuyết minh			✓	✓	✓		
5	Nghị luận		✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hành chính	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

2. Ngoài các nội dung kế thừa và nâng cao trên, chương trình Ngữ văn lớp 10 còn cung cấp một số kiến thức và kĩ năng mới chưa được học ở lớp dưới. Đó là : *Chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu trong bài văn tự sự ; Tính chuẩn xác, hấp dẫn của văn bản thuyết minh*, một số kiểu văn bản khác (*Lập kế hoạch cá nhân ; Viết quảng cáo*).

3. Đề làm văn trong *Ngữ văn 10* mở rộng phạm vi hơn, bàn đến những vấn đề cao hơn và cố gắng huy động những hiểu biết về đời sống của lứa tuổi thanh niên, gắn liền với các tác phẩm và tri thức trong phần Văn học. Tổng cộng có 7 bài viết thuộc các kiểu văn bản khác nhau. SGK chỉ cung cấp một số đề bài có tính chất gợi ý. GV hoàn toàn có thể tự ra đề bài khác cho phù hợp với HS và tình hình địa phương.

II - PHƯƠNG PHÁP VÀ TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Phương pháp

Đây là bài ôn tập, không dạy kiến thức mới nên GV có thể căn cứ vào hệ thống câu hỏi và bài tập trong SGK để hướng dẫn HS nhớ lại và tự tổng kết thành các kiến thức cần ghi nhớ. Đặc biệt GV nên cho HS đọc trước các bài học có liên quan trực tiếp đến nội dung cần ôn tập để các em có thể trả lời nhanh và đúng các câu hỏi đặt ra.

2. Tiến trình tổ chức dạy học

a) Phần mở đầu

GV nêu mục đích, yêu cầu, nội dung chủ yếu và cách tiến hành bài ôn tập.

b) Hướng dẫn HS trao đổi các câu hỏi đã nêu trong SGK theo thứ tự từ 1 cho đến hết.

Cố gắng ôn tập nhanh phần lí thuyết để dành thời gian tổ chức thực hành luyện tập cho HS. Vì thời gian hạn chế, GV chỉ cho HS đọc và tóm tắt nội dung các bài đã nêu : *Khái quát văn học dân gian Việt Nam, Truyện Kiều* (Phần một : *Tác giả*), *Văn bản văn học*.